Redaktör: Miki Agerberg (vik)
08-790 35 26
miki.agerberg@lakartidningen.se

Fel ta bort nevus med koldioxidlaser

Pigmenterade födelsemärken får inte tas bort med koldioxidlaser. Då finns risken att man missar ett malignt melanom. Det fastslår Ansvarsnämnden i två olika beslut, där ansvariga läkare varnas. (HSAN 0236/08 och 1351/08)

I två olika fall har läkare avlägsnat nevus, pigmenterade födelsemärken, med koldioxidlaser. Ansvarsnämnden påpekar att detta strider mot Socialstyrelsens föreskrifter, och ger de båda läkarna var sin varning.

Det första fallet gäller en 14-årig flicka, som i mars 2006 besökte en privatpraktiserande läkare för behandling av ett födelsemärke på höger kind. Läkaren, som är specialist i allmänmedicin och internmedicin, behandlade hudförändringen med koldioxidlaser.

Vid senare bedömning, på en hudklinik i november 2007, angavs att det förelåg ett knappt centimeterstort nevus med diskret pigmentering i kanterna och med ärrvävnad centralt. Hudläkaren informerade patienten och hennes mor om att pigmenterade förändringar inte ska behandlas med laser. Patienten anmälde den förste läkaren till Ansvarsnämnden för felbehandling.

Läkaren bestrider att han handlat fel, och uppger i sitt yttrande att han har gedigen erfarenhet av att diagnostisera och åtgärda hudförändringar. Han arbetar med koldioxidlaser sedan 1988, och uppger sig ha använt denna vid cirka 30 000 besök. En av de vanligaste diagnoserna vid dessa ingrepp har varit nevus. Enligt läkarens tolkning innebär Socialstyrelsens föreskrifter inte något förbud mot att använda laser vid behandling av pigmenterade hudförändringar.

Ansvarsnämnden fastslår dock att det inte finns något utrymme för en sådan tolkning. Den aktuella föreskriften har rubriken »Socialstyrelsens föreskrifter om förbud mot användning av koldioxidlaser vid borttagning av naevi m m (SOSFS 1991:8)«, och förbjuder uttryckligen denna behandling.

Tar man bort pigmenterade födelsemärken med koldioxidlaser omöjliggörs nämligen histologisk bedömning, vilket gör att man riskerar att missa upptäckten av ett malignt melanom. Vidare ses vid recidiv ofta en orolig cellbild, pseudomelanom, som ger upphov till terapeutiska svårigheter i onödan.



Att avlägsna nevus med koldioxidlaser strider mot Socialstyrelsens föreskrifter.
Foto:SPL/IBL

Genom att behandla patienten i strid mot Socialstyrelsens föreskrifter har läkaren av oaktsamhet inte fullgjort sina skyldigheter. Felet är varken ringa eller ursäktligt, och han får en varning.

Det andra fallet gäller en 52-årig kvinna, som i februari 2008 besökte en privat laserklinik för behandling av dels ett tjugotal punktformade kärlförändringar i ansiktet, dels fyra andra förändringar i ansiktet, i journalen beskrivna som nevus. Hon undersöktes av en läkare som behandlade förändringarna med koldioxidlaser. På grund av oro över sår efter behandlingen gjorde hon ett återbesök tre veckor senare. Läkaren noterade då svullnad och rodnad, men bedömde att läkningsprocessen var god.

Patienten anmälde läkaren till Ansvarsnämnden, och uppger bland annat att hon fått flera ärr på båda kinderna efter behandlingen. Läkaren anför i sitt yttrande att behandlingsmetoden valdes i samråd med patienten, och att metoden är etablerad och används på laserkliniker runt om i världen.

Ansvarsnämnden konstaterar, att koldioxidlaser är en av flera metoder som kan användas vid behandling av ytliga blodkärl. Att använda denna metod för att ta bort nevus strider däremot mot Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 1991:8), eftersom detta omöjliggör mikroskopisk analys. Läkaren får därför en varning. ■